

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/57/2013
Identifikačné číslo spisu:	2110223753
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2110223753.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. D. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. E., zastúpený advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, Černyševského 26, Bratislava proti žalovanému: D.Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., E. zastúpený advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, o zaplatenie 16 000 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17CbZm/1/2011, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. apríla 2013, č. k. 21 CoZm/5/2012-79, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30. apríla 2013, č. k. 21CoZm/5/2012-79 a uznesenie Okresného súdu Trnava z 2. júla 2012, č. k. 17CbZm/1/2011-64 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava uznesením z 2. júla 2012, č. k. 17CbZm/1/2011-64 odmietol námietky žalovaného podané proti zmenkovému platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom Trnava dňa 17. 12. 2010 pod č. k. 9Zm 20/2010-16.

V odôvodnení rozhodnutia poukázal na ust. § 175 ods. 1 a ods. 3 O. s. p. a § 47 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., keď skonštatoval, že zmenkový platobný rozkaz bol žalovanému doručený na adresu jeho trvalého pobytu, odkiaľ sa zásielka vrátila dňa 10. 02. 2011 ako nedoručená s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Podľa záznamov poštového doručovateľa bol adresát upovedomený po prvom neúspešnom doručení o novom dni doručenia - opakovanom a následne bola zásielka uložená. Súd konštatoval, že lustráciou v príslušných inštitúciách nezistil inú adresu žalovaného, ani že by sa na tejto adrese trvalého pobytu žalovaný nezdržiaval, preto považoval zásielku za doručení dňom jej vrátenia súdu, t. j. 10. 02. 2011, na základe čoho námietky podané voči zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 02. 06. 2011 doručené Okresnému súdu Trnava dňa 03. 06. 2011 odmietols odôvodnením, že lehota k podaniu námietok začala plynúť dňom 11. 02. 2011, t. j. deň nasledujúci po doručení zmenkového platobného rozkazu žalovanému a uplynula dňa 13. 02. 2011, ktorý bol posledným dňom na ich podanie.

Na základe žalovaným podaného odvolania Krajský súd v Trnave uznesením z 30. apríla 2013, č. k. 21

CoZm/5/2012-79 Bratislave uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia z ktorého vyplýva, že súd prvého stupňa vzal pri vydaní rozhodnutia do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyšli z dokazovania a vec správne právne posúdil (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Okrem toho uviedol, že odvolateľ mal objektívnu možnosť si zásielku vyzdvihnúť na základe upovedomenia poštového doručovateľa i v úložnej lehote, ktorá začala plynúť dňa 18. 01. 2011, kedy bola zásielka uložená na pošte a uplynula dňa 05. 02. 2011, ako vyplýva z údajov na doručenke (č. l. 20). Odvolateľ preukázal, že na pracovnej ceste bol v dňoch od 17. 01. do 21. 01. 2011 čo ale potvrdzuje, že hoci sa v čase doručovania zásielky v mieste doručovania nezdržoval, v dôsledku čoho bola zásielka uložená na pošte, mal vytvorenú reálnu možnosť si v úložnej lehote zásielku vyzdvihnúť a tak predísť vzniku fikcii doručenia. Žalovaný ale takto nekonal, zásielku si neprišiel ani v úložnej lehote vyzdvihnúť, hoci sa už z pracovnej cesty vykonávanej mimo adresy svojho bydliska vrátil, takže je na mieste postup súdu prvého stupňa, ktorý pri posudzovaní včasnosti podaných námietok v súvislosti s dorúčením zmenkového platobného rozkazu aplikoval ust. § 47 ods. 2 O. s. p. a námietky ako neskoro podané odmietol (§ 175 ods. 3 O. s. p.). Doručovanie vykonávané i na adresu spoločnosti, ktorej je žalovaný konateľom, odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené nevzal do úvahy a rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., ale úspešnému žalobcovi ich nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/, O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

Odňatie možnosti konať pred súdom, videl žalovaný v skutočnosti, že v čase, keď mu bola zásielka (zmenkový platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Trnava dňa 17. 12. 2010 pod č. k. 9Zm 20/2010-16) doručovaná, nezdržoval sa v mieste svojho trvalého pobytu, teda nemohol byť ani zastihnutý či už priamo alebo doručovateľom alebo prostredníctvom upovedomenia o uložení zásielky, a teda prvostupňový súd nesprávne aplikoval fikciu doručenia. Zmenkový platobný rozkaz mu nemohol byť doručený fikciou doručenia, pretože sa v rozhodnom čase na adrese svojho trvalého pobytu nezdržoval, čo preukázal i potvrdením svojho zamestnávateľa, podľa ktorého bol v dňoch 17. 01. až 21. 01. 2011 na pracovnej ceste mimo územia Slovenskej republiky.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak
a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,
b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí

návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

- a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O. s. p.).

V danom prípade odvolací súd napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Dovolanie žalobcu preto podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je. Prípustnosť dovolania žalobcu by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru žalovaného v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesné nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup odnímajúci účastníkovi možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia treba považovať aj odmietnutie námietok podľa § 175 ods. 3 O. s. p. v prípade, že podmienky preň neboli splnené, nakoľko námietky boli podané v zákonom stanovenej lehote.

Z obsahu spisu vyplýva, že na č. 1. 16 sa nachádza v spise zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Trnava zo dňa 17. 12. 2010 pod č. k. 9Zm 20/2010-16 na č. 1. 17 je pokyn sudcu pre kanceláriu, aby doručil tento zmenkový platobný rozkaz právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Jindřichovi Stoszekovi a žalovanému Petrovi Šedivému, s vyznačeným kalendárom 15 dní: dňa 17. 12. 2010 a podpis sudcu. Ďalej sa na č. 1. 17 nachádza odtlačok 20. 12. 2010, ktorým dňom bol zmenkový platobný rozkaz doručený do kancelárie a odtlačok 04. 01. 2011, ktorým dňom bol zmenkový platobný rozkaz vypravený účastníkom konania resp. ich právnym zástupcom. Na čl. 17 je potom pripojená doručenka s vyznačením prevzatia písomností JUDr. Jindřichom Stoszekom právnym zástupcom žalobcu s dátumom prevzatia písomností 20. 01. 2011. Ďalej v spise na č. 1. 20 je založená obálka - nedoručená zásielka (zmenkový platobný rozkaz 9Zm/20/2010-16) pre Petra Šedivého, Železničná 1365, Senica, ktorá sa vrátila na okresný súd 10. februára 2011 s poznámkou pošty: zásielka neprevzatá v odbernej lehote. Z uvedenej obálky je zrejmé, že neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie sa uskutočnil dňa 17. 01. 2011, opakovaný pokus o doručenie sa uskutočnil dňa 18. 01. 2011 a keďže

tento bol taktiež neúspešný, zásielka bola dňa 18. 01. 2011 uložená na pošte.

Z potvrdenia spoločnosti BBK AGRO, s. r. o na č. l. 71, vyplýva, že žalovaný bol na základe vyslania zamestnávateľom v dňoch 17. 01. 2011 až 21. 01. 2011 na pracovnej ceste v Maďarsku, za účelom rokovania o dodávkach PET predliskov a vína. V dňoch 17.01.2011 a 18.01.2011 sa teda žalovaný na mieste doručenia nezdržoval.

Podľa ustanovenia § 175 ods. 1 O. s. p. ak navrhovateľ predloží v prvopise zmenku alebo šek, o pravosti ktorých niet dôvodu pochybovať, a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva, súd vydá na jeho návrh zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz, v ktorom odporcovi uloží, aby do troch dní zaplatil požadovanú sumu a uhradil trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal námietky, v ktorých musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu alebo šekovému platobnému rozkazu namieta. Zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz sa musí doručiť do vlastných rúk odporcu. Ak nemožno návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu alebo šekového platobného rozkazu vyhovieť, nariadi súd pojednávanie.

Podľa ustanovenia § 175 ods. 3 O. s. p. ak odporca nepodá námietky včas alebo ak ich vezme späť, má zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz účinky právoplatného rozsudku. Neskoro podané námietky, námietky, ktoré neobsahujú odôvodnenie, alebo námietky, ktoré nie sú podané oprávnenou osobou, súd odmieta.

Do vlastných rúk treba doručiť písomností, pri ktorých tak ustanovuje zákon a iné písomností, ak to nariadi súd (§ 47 ods. 1 O. s. p.).

Ak nebol adresát písomností, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýznamný, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel (§ 47 ods. 2 O. s. p.).

V danom prípade súd prvého stupňa aj odvolací súd uzatvorili, že žalovaný bol upovedomený po prvom neúspešnom doručení o novom dni doručenia - opakovanom a následne bola zásielka uložená. Súd nezistil inú adresu žalovaného, ani že by sa na tejto adrese trvalého pobytu žalovaný nezdržoval, preto považoval zásielku za doručенú dňom jej vrátenia súdu, t. j. 10. 02. 2011, čím podľa ich názoru mala nastať fikcia doručenia zásielky.

Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným, striktne určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty) musí dôsledne rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (čl. 2 ods. 2 Ústavy), podľa ktorého možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a v ustanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (IV.ÚS 379/08-82).

Základným predpokladom náhradného doručenia podľa § 47 ods. 2 O. s. p. je skutočnosť, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručenia, hoci sa na tejto adrese v čase doručenia, ale aj počas plynutia úložnej doby, zdržoval (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/94/2000, uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 1/2001). Tento predpoklad nemôže byť daný v prípade, že sa adresát na tomto mieste v čase doručenia zásielky nezdržuje, pretože je odsťahovaný, je v zahraničí. Postup doručovateľa pri náhradnom doručení musí byť nasledujúci: ak sa písomnosť nemôže doručiť do

vlastných rúk, pretože adresát nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručenie sa vykoná tak, že doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Písomné oznámenie zanechá doručovateľ adresátovi v mieste, kde mal písomnosť doručiť.

Ak zostane aj nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom spravidla ďalším oznámením a výzvou vyzdvihne, aby si písomnosť vyzdvihol. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa zásielka za doručенú dňom, keď bola vrátená súdu. Zákon používa fikciu, že písomnosť bola adresátovi doručená, hoci sa tak nestalo.

Ak je na základe vykonaného šetrenia dostatočne preukázané, že záver o tomto predpoklade náhradného doručenia bol nesprávny, ide o doručenie neúčinné. Len riadnym a zákonným predpisom vyhovujúce doručenie rozhodnutia má ten dôsledok, že lehota na podanie námietok začína plynúť osobe, ktorej je doručené. V danom prípade sú závery prijaté súdom prvého stupňa a odvolacím súdom v priamom rozpore s obsahom spisu. Vo veci bolo preukázané, že sa žalovaný v čase doručenia spornej zásielky nezdržoval v mieste doručenia (pracovná cesta v Maďarsku).

Vzhľadom k tomu, že neboli splnené podmienky ust. § 47 ods. 2 O. s. p., nedošlo k fikcii doručenia, keďže sa žalovaný v čase doručovania zásielky v mieste doručovania nezdržoval a to nemôže konvalidovať ani skutočnosť, že v priebehu uloženia zásielky na pošte sa po vrátení zo služobnej cesty opäť zdržoval v mieste doručovania. Ak sa teda žalovaný v čase doručovania v mieste doručovania nezdržoval nenastane následok predpokladaný ust. § 47 ods. 2 O. s. p. - deň keď bola zásielka vrátená súdu, sa považuje za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Podľa judikatúry Ústavného súdu (II.ÚS 122/05) základné právo na spravodlivé súdne konanie všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskom súdnom konaní a contrario, ak všeobecný súd koná v rozpore s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní, môže dôjsť k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

Výklad ust. § 47 ods. 2 O. s. p. urobený súdom prvého stupňa a odvolacím súdom vybočil z ústavných medzí, lebo zasiahol do práv žalovaného na spravodlivý proces chránený čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Pokiaľ súd prvého stupňa odmietol námietky žalovaného ako podané oneskorene, odňal mu možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.).

Výskyt niektorej z vad uvedených v § 237 O. s. p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní: zároveň je ale tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O. s. p.), lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na túto vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie. Jeho úlohou bude zabezpečiť, riadne doručenie zmenkového platobného rozkazu žalovanému resp. v zmysle § 49 ods. 1 O. s. p. jeho právnenému zástupcovi a po uplynutí lehoty na podanie námietok nariadi v zmysle § 175 ods. 4 O. s. p. na ich prejednanie pojednávanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.